

<p>خاوت گزیده را تنها شعله حاجت است از باب حاجتیم و زبان سوال نیست اے مدعی برو که مرا با تو کار نیست محتاج جنگ نیست گرت قصه خون است</p>	<p>چوں کوئے دوست است بجز حاجت است در حضر است گریم تنها چه حاجت است احباب حاضر اند به اعدا چه حاجت است چوں خشت از آن لبت یفا چه حاجت است</p>
<p>خوشت ز عیش صحبت و باغ و بهار چیست منی آب ز ندگی و در دهنم ارم هر وقت خوش که دست دهد منم شمار پیوند عمر بسته بویست هوشش دار راز درون پرده ز زندان مست پرس مستور و مست هر ده چو از کس قبیله اند سهو و خطائے بنده چو گیرند اعتبار</p>	<p>ساقی کجاست گو سبب انتظار چیست جز صحن بوستان و منم خوشگوار چیست کس را وقت نیست که انجام کار چیست غمخواره خویش باش و غم روزگار چیست اے مدعی نزاع تو با پرده دار چیست بادل بشو که وایم اختیار چیست منی عفو چیست پروردگار چیست</p>
<p>زاهد شراب کوثر و حلقه پیا له خواست تا در میان خواست کردگار چیست</p>	
<p>اے که انگشت نمائی بکرم در همه شهر مرده و اندک بر ما گذرے خواهی کرد</p>	<p>وہ کہ در کار غریباں عجبیت اہالیست نیست خیر گرداں کہ مبارک فالیست</p>

طوفان

شمع دل و مسازان شست چو او برخت	افتان نظر با زال بر خاست چو او شست
گل در بروی در کف و عشوقه بکام است از تنگ چه گوئی که مرا نام ز تنگ است با عتبسم عیب گوئید که او نیز	سلطان جهانم بچنین روز غلام است وز نام چه پرسی که مرا تنگ ز نام است پیوسته چو مادر طلب عیش مدام است
اگر ملطف بخوانی مزید الطافست بیان وصف تو گفتن نه حد امکانست	وگر بقتل برانی درون ماصافست چرا که وصف تو بیرون ز حد اوصافست
حافظ چه شد ار عاشق و زنده است نظر باز	بس طور عجب لازم ایام شتاب است
کنون که در کف گل جام باد اوصاف است فقیه بدیست بود و فتوی داد پدر و صاف ترا حکم نیست و دم در کش	بعد هزار زبان لبش در اوصاف است که می حرام و لے به ز مال اوقافست که هر چه ساقی مار خیت عین الطاف است
اگر چه باد و فرج بخش و باد گل بیست صریحی و حریفی گرت بدست افتد	بیا بک چنگ مخورم که مختب تیز است ببقل کوش که ایام فتنه انگیز است

<p>عراق و پارس گزشتی بشعر خود حافظ</p>	<p>بیا که نو بہت باغداد و وقت تبریز است</p>
<p>بنال مہل اگر با منت سہر یار سیت</p>	<p>کہ ماد و عاشق زاریم و کارما زار سیت ہزار نکتہ دریں کار و بار دلدار سیت</p>
ق	
<p>لطیفہ ایست نہانی کہ عشق از د خیزد</p>	<p>کہ نام آل نہ لب لعل و خط زنگار سیت قبائے اہلس آنکس کہ از ہنر عار سیت کہ رشنگاری عا وید در کم آزار سیت</p>
<p>اگر چہ عرض ہنر پیش یار بے ادبی است</p>	<p>زباں خموش و لیکن دہاں پر از عربی است بسوخت عقل ز حیرت کہ این چہ بواجبی است کہ کام بخشی اورا بہا نہ بے بسی است چراغ مصطفوی با شہر ار بو لہبی است ز خاک مکہ ابو جہل این چہ بواجبی است کہ در نقاب ز جاجی و پردہ عینی است کہ در صراحی چینی و شیشہ جلی است کنون کہ مست و خوابم صفا بے ادبی است</p>

<p>کہ گناہِ دگر سے بر تو نخواہند نوشت ہر کسے آں درود عاقبت کار کہ کشت ہمہ جاخانہ عشق است چہ مسجد چہ کنشت تو چہ دانی کہ پس پردہ کہ خولست کہ کشت پدرم نیز بہشت ابد از دست بہشت تو چہ دانی قلم صنع بنامت چہ نوشت در شریعت ہمہ انیسست زہے پاک کشت تو غنیمت شمراں سایہ بید و لب کشت</p>	<p>عیب رنداں مکن سے زائد پاکیزہ سرشت من اگر نیکم دگر بد تو برو خود را باش ہمہ کس طالب یار ندچہ بشیار و چہ ست نامیدم مکن از سابقہ روز ازل نہ من از خانہ تقوی بدر افتادم و نس بر عمل تکیہ مکن خواجہ کہ در روز ازل گر نہادت ہمہ اینست زہے پاک نہا باغ فردوس لطیف است ولیکن زہار</p>
<p>سر مرا بخرایں در حوالہ گاہے نیست کہ در شریعت ما غیر ازین گناہے نیست</p>	<p>جز آستان تو ام در جہاں نہا ہے نیست مباش در پے آزار ہر چہ خواہی کن</p>
<p>از رقیباں نہفتم ہوس است</p>	<p>طبع خام ہیں کہ قفۃ فاش</p>
<p>آرے باتفاق جہاں می تو اں گرفت دوراں چو نقطہ عاقبت در میاں گرفت</p>	<p>حسنت باتفاق ملاحظت جہاں گرفت آسودہ بر کنار جو پر کار می شدم</p>

<p>خیال روئے تو در ہر طریق ہمرہ ماست بر غم مدعیانے کہ منع عشق کنند</p>	<p>نسیم موئے تو پیوند جاں آگہ ماست جمال چہرہ تو حجت موجبہ ماست</p>
<p>دریں زمانہ رفیعے کہ خالی از خلل است نہ من ز بے علی در جہاں ملولم و بس ز قنوت از لی چہرہ سسہ بختاں</p>	<p>صراحی مے ناب و سفینہ غزل است ملالت علما ہم ز علم بے عمل است بشست و شوئے نگر و سفید و این مثل است</p>
<p>دل و دنیم شد و دلبر بلامت برخاست کہ شنیدی کہ دریں بزم دے خوش نشست مست بگذشتی و از خلوتیان ملکوت پیش رفتار تو پا پر نہ کشید از خجلت</p>	<p>گفت ہا ما منشیں کز تو سلامت برخاست کہ نہ در آخر صحبت بندامت برخاست بتما شائے تو آشوب قیامت برخاست سر و سرکش کہ بنا ز قد و قامت برخاست</p>
<p>حافظ این خرقہ بیند از مگر جان ببری کالتش از خرمن ساوس و کرامت برخاست</p>	
<p>روئے تو کس ندید ہزارت رقیب هست ہر چند دورم از تو کہ دور از تو کس مباد در عشق خانقاہ و خرابات شرط نیست</p>	<p>در غنچہ مہنوز و صدت عندلیب هست لیکن امید وصل تو ام غنقریب هست ہر جا کہ هست پتوئے حبیب هست</p>

<p>عاشق کہ شد کہ یار بجالش نظر نہ کرد</p>	<p>اے خواجہ درد نیست و گرنہ طبیب نیست</p>
<p>چشم بد و کزین تفرقہ خوش باز آورد</p>	<p>طالع نامور و دولت مادر زادت</p>
<p>ساقی بیار بادہ کہ ماہ صیام رفت مستم کن آنچھاں کہ ندانم زیجودی زاہد غرور داشت سلامت بسر دراہ زاہد تو دان و خلوت و تنہائی و نماز نقد دے کہ بود مرا صرف بادہ شد</p>	<p>در دہ قدح کہ موسم ناموس و نام رفت در عرصہ خیال کہ آمد کد ام رفت رند از رہ نیاز بہ دار السلام رفت عشاق را حوالہ لبیش مدام رفت قلب سیاہ بود از ان در حرام رفت</p>
<p>صبح دم مرغ چین با گل نو خاستہ گفت گل بجزید کہ از راست نربخیم وے تا ابد بے محبت بمشامش نرسد</p>	<p>ق ناز کم کن کہ دریں باغ بے چوں تو شکفت بہیج عاشق سخن تلخ بہ معشوق نگفت ہر کہ خاک در مے خانہ برخسار نرکت</p>
<p>گر ز دست زلف مشکینت خطائے رفت رفت در زہند وے شہا بر ما جفا سے رفت رفت برق عشق از خرمن پشمینہ پوشی سوخت سوخت جو رشاہ کا مراں گر برگدا سے رفت رفت</p>	

عیبِ حافظ گوین زاهد کہ رفت از خانقہ
پایے آزاداں چہ بندی گرجائے رفت رفت

دیر و گرزدن اندیشہ تبہ دانست
کہ سرفرازی عالم دین کلدانست
ز فیض جام می اسرار خانقہ دانست
کہ مشیخ مذہب ما عاقلی گند دانست

جوئے میکدہ ہر سالکے کہ رہ دانست
زمانہ افسر رندی نہ داد جز یہ کسے
بر آستانہ می خانہ ہر کہ یافت رہے
درائے طاعت دیوانگاں زما مطلب

بر در میکدہ دیدم کہ مقیم افتاد است
استاد لیسست کہ از عہد قدیم افتاد است

آنکہ جز کعبہ مقامش نہ بد از یاد بست
حافظ گم شدہ را با نعمت ای جان عزیز

کہ کنج عافیت در سرائے خویشین است

مرد بہ خانہ ار با سببے مروت دہر

محتسب نیز ازین عیش نہانی دانست

آں شد اکنوں کہ ز افواہ عوام اندیشم

بادہ پیش آر کہ سبب چہاں انہم نیست
کہ چو خوش بنگری اسے سرور وال انہم نیست

حاصل کار کہ کون و مکان ہیں ہمہ نیست
مدتِ سدرہ و طوبی ز پیے سایہ مکش

دل

<p> ورنہ باسعی عمل باغ جہاں اینہمہ نیست فرصتے داں کہ ز لبت تابداں اینہمہ نیست کہ رہ صومعہ تال دیرمغاں اینہمہ نیست نراں کہ تکلیف جہاں گذراں اینہمہ نیست پیش رنداں رقم سود و زیاں اینہمہ نیست </p>	<p> دولت آنست کہ بے خون دل آید بکنار بر لب بحر فنا منتظریم اسے ساقی زاہد امین مشواں بازی غیرت ز ہمار از تنگ کن اندیشہ و چوں گل خوش باش نام حافظ رقم نیک پذیرفت دے </p>
<p> در کار خیر حاجت پیچ استخارہ نیست کال شمعہ در ولایت ما پیچ کارہ نیست جاناں گناہ طالع و خرم ستارہ نیست چوں راہ گنج بر ہمہ کس آشکارہ نیست </p>	<p> آں دم کہ دل بے عشق دہی خوش مے بود مارا بین عقل مترسان دے پیار از چشم خود بپرس کہ مارا کہ می کشد فرصت شمر طریقہ رزقی کہ این نشان </p>
<p> حقوق خدمت ماعرض کرد بر کرم چومی دہند زلال خضر بکام جہت بشکر آنکہ خدا داشتہ است محترمت </p>	<p> چہ لطف بود کہ ناگاہ رشعہ قلمت روان تشنہ مارا بجرعہ دریاب دلم مقیم در نشت حرمتش می دار </p>
<p> باختیار کہ از اختیار سیر و ناست چو مفتی کہ طلبگار گنج قارون است </p>	<p> چگونہ شاد شود اندرون غم گنیم ز بیودی طلب یاری کند حافظ </p>

<p>در خرابات می رسید که بشمار کجاست نکر معقول نفرما گل بنجار کجاست</p>	<p>هر که آمد بهماں نقش خرابی دارد حافظ از باد خزاں در چین دهر مرغ</p>
<p>تاب آں زلف پریشان تو بے چهرے نیست کایں مشکر گرد نمکدان تو بے چهرے نیست زیر لب چاه ز نخدان تو بے چهرے نیست اے گل ایں چاک گریبان تو بے چهرے نیست</p>	<p>خواب آں ز گسفتان تو بے چهرے نیست البت شیر و آل بود که من می گفتم چشمه آب حیات است دمانت اما دوش باد از سر کوشش بگلستان بگزشت</p>
<p>ز فیض روح قدس نکته سعادت رفت</p>	<p>بیا و معرفت من شنو که در سخنم</p>
<p>ق</p>	<p>ق</p>
<p>رموز غیب که در عالم شهادت رفت که این محال با کوب ولادت رفت و طیفه لعل دوشین مگر زیادت رفت چرا که کار من خسته از عیادت رفت</p>	<p>ز رطل در دکشاں کشف کرد سالک راه مجز طالع مولود من بجز رندی ز پاداد بطرز دیگر بر آمده مگر بجزه کوشد طبیب عیسی دم</p>
<p>صبا حکایت زلف تو در میاں انداخت زمانه طرح محبت نه این ماں انداخت</p>	<p>بنفشه طره مفتول خود گره می زد بنود رنگ و د عالم که نقش الفت بود</p>

<p>من از ورع می و مطرب ندیدم برگز جہاں یکام دل اکنوں شود کہ دور دما</p>	<p>ہو اسے چکا نم درین و آل انداخت مرا بہ بندگی خواجہ زماں انداخت</p>
<p>روشن از پر نور ویت نظر نیست کہ نیست من ازین طالع شوریدہ برنجم ورنہ مصاحت نیست کہ از پردہ بروں افتد ز بجز این نکتہ کہ حافظ ز تو ناخوشنود است</p>	<p>منت خاک ورت بر بصر نیست کہ نیست بہر مند از سر کویت دگرے نیست کہ نیست ورنہ در مجلس رنداں خبرے نیست کہ نیست در سراپاے وجود تا ہرے بیت کہ نیست</p>
<p>تیار غریباں سبب ذکر جمیل است گر پیرمغاں مرشد ماشد چہ تفاوت در صومعہ زاہد و در خلوت عابد</p>	<p>جاناں مگر این قاعدہ در شہر نشا نیست در ہیچ سرے نیست کہ سرے ز خدا نیست جز گوشہ ابروے تو محراب عانیست</p>
<p>برواق منتظر چشم من آسشیا نہ لست علاج صنعت دل مایب حوالہ کن بتن مقصرم از دولت ملازمت من آں نیم کہ دہم نقد دل بہر شوخے</p>	<p>کرم نماؤ فرودا کہ خانہ خانہ لست کہ آں مفرح یا قوت در خزانہ لست ولے خلاصہ جاں خاک آستانہ لست در خزانہ بہر تو و نشانہ لست</p>
<p>بار غم کہ خاطر ما خستہ کردہ بود</p>	<p>جیسے دے خدا بفرستاد و برگرفت</p>

<p>فغان کہ آں مہر نامہ راں و دشمن دوست غم کہن بے سال عوز دہ دفع کنید من و مقام رضا بعد ازین و شکر قریب بیا و بادہ بخور زانکہ پیر میکده دوست</p>	<p>بہ ترک صحبت یاران خود چہ آساں گفت کہ تخم خوشدلی اینست پیر ہفتاں گفت کہ دل بدر د تو خود کرد و ترک در ماں گفت بے حدیث غفور و رحیم و رحمن گفت</p>
<p>صبر است مرا چارہ ز ہجران تو لیکن</p>	<p>چوں صبر توان کرد کہ مقدور نہ ماندہ است</p>
<p>خلف زباں بد عوی عشقش کشادہ اند</p>	<p>اے من غلام آں کہ دلش باز بان بکسیت</p>
<p>المنتہی کہ در میکده باز است</p>	<p>ناں رو کہ مرا بر در اور گئے نیاز است</p>
<p>رازے کہ بر خلق نگفتیم و نہ فہیم</p>	<p>باد دست گوئیم کہ او محرم راز است</p>
<p>چمن حکایت اردی بہشت می گوید کمن بہ نامہ سیاہی ملاست من مست گدا چراغ زندلافت سلطنت امروز قدم در بچ مدار از جنازہ حافط</p>	<p>نہ عاقل است کہ نسیہ خرید و نقد بہشت کہ آگہ است کہ تقدیر بر سرش چہ بہشت کہ خمیہ سایہ ابراست بزنگاہ کشت کہ گر چہ غرق گنہست میرود بہشت</p>

ح

<p>صلاح ما همه آنست کاس تراست صلاح اگر بذهیب تو خون عاشق است صلاح ز رند و عاشق و مجنون کس نیست صلاح</p>		<p>اگر بذهیب تو خون عاشق است صلاح بیا که خون دل خویش حق بجل کردم صلاح و توبه و تقوی ز ما مجوز اهد</p>
	و	
<p>جامه در نیکنای نینری باید درید</p>		<p>دامن گر چاک شد در عالم ندی صباک</p>
<p>عمر گزشت به پیرانه سرم باز آید از خدای طلبم تا لب سرم باز آید</p>		<p>اگر آں طائر قدسی ز درم باز آید آنکه تاج سرین خاک کف پالش بود</p>
<p>زود کارش و آخر بخت برود حیث اوقات که یکسر بطلت برود کس ندانست که آخر بچه حالت برود</p>		<p>از سر کوی تو هر کو بطلت برود گروے آخر عمر از می و مشوق بگیر حکم مستوری و مستی همه بر خاتمه است</p>
<p>سلطانی جم مدام دارد</p>		<p>آنکس که بدست جام دارد</p>

تا یار سر کدام دارد	ماوی و زاهدان و تہمتے
	جانِ بیار مرا نیست ز تور وے سوال اے خوش آں خستہ کہ از دوست جو آید
نہیب حادثہ بنیاد ما زجا بہر د فراغت آرد و اندیشہ بلا بہر د مگر نسیم پیلے خداے را بہر د	اگر نہ بادہ غم دل زیاد ما بہر د طہیب عشق کمنم بادہ خور کا مہجون بسوخت حافظ و کس حال او بیار ^{مستغفرت}
وہ از طلب نشینم بکینہ بر خیزد ز حقہ و ہمیش چوں شکر فرو ریزد کہ اگر سیتہ کنی روزگار بہتیز د	اگر روم ز پیش فتنہا بر انگیزد وگر کنم طلب نیم بوسہ صد شام بر آستانہ تسلیم سربہ حافظ
مشتاقم از برائے خدا یک شکر بخند ما نیستیم معتقد مرد خود پسند دانی کجا ست جلے تو۔ غوازم یا خند	اے پستہ تو خندہ زدہ بردہ بان قند کہ طرہ می نالی و گہ طعنہ می زنی حافظ تو ترک غمزہ ترکان می کنی
زد و دست دست نداریم ہرچہ باد آباد	بجائے طعنہ اگر تیغ می زند دشمن

<p> علی الصباح که سے خانہ راز یارت کرد اگر چه چشم بہا و اعطا از حقارت کرد خبر دہید کہ حافظ بے طہارت کرد </p>	<p> بآب روشن و سے عارف طہارت کرد بیا بمیکدہ وضع قرب جا ہم ہیں اگر امام جماعت بخواند شش امروز </p>
<p> ہلال عید بدور قدح اشارت کرد خدا سن خیر و ہوا آئینہ این عمارت کرد بخون دختر رز جامہ رافضارت کرد نظر بہ درد کشاں از سر حقارت کرد اگر چه صفت بسیار در عمارت کرد </p>	<p> بیا کہ ترک فلک خوان روزہ غارت کرد مقام اصلی ما گوشہ خرابات است امام شہر کہ سجادہ می کشید بدوش فعال کہ نگرس جماعت شیخ شہر امروز حدیث عشق ز حافظ شنو نہ از عظم </p>
<p> دولت خیر ز راز نہا غم نمی دہد دوراں چو نقطہ رہہ بیام نمی دہد یا ہست و پردہ دارنت ہم نمی دہد گرہ از کار فرو بستہ ما بکشا نید دل قوی دار کہ از بہر خدا بکشا نید کہ در خانہ تزویر و ریابکشا نید بس در بستہ بہ مفتاح دعا بکشا نید </p>	<p> سخت از دہان یار نہا غم نمی دہد چنداں کہ بر کنار چو پر کار می روم مردم نہ انتشار و دین پردہ را دینست بود آیا کہ در میکدہ ما بکشا نید اگر از بہر دل نہا ہدیہ خو دین بستند در سے خانہ بہ بستند خدا یا مپند بصفای دل زندان صبورچی زندگال </p>

<p>حافظ این خرقه پشمینه به بینی فردا که چه زنا رز ز پریش بجفا بکشایند</p>	
<p>بعد ازین دست من و دامن آس و بلند باز مستان دل ازاں گیسوئے مشکین حافظ</p>	
<p>خدا را داد من لبستان از و آشنه مجلس بفتر اک اهلی بندی خدا را زود صمیم کن ز سر و قد و بوییت کن محروم چشم را چه عذر از بخت خود گویم که آں عیار زهر شوب</p>	<p>که می باد یغراں خورده او با من سرگراں دارد که آفت هاست در تاخیر طالب رازیان دارد بدین سر چشمه اسل بنشان کن خوش آرزو تبلیغی کشت حافظ را و شکر در دامن دارد</p>
<p>هزار لقمه به بازار کائنات آرند چنان بزمی که اگر خاک ره شوی کس را</p>	<p>یکه بسکه صاحب عیار مانرسد غبار خاطرے از رگزار مانرسد</p>
<p>عزیز مصر بر غم برادران عینور بیا که راییت منصور پادشاه رسید مرد بخواب که حافظ به بارگاه قبول</p>	<p>ز قعر چاه برآمد با وج ماه رسید نوبد فتح و بشارت مبر و ماه رسید زور د نیم شب و درس صبح گاه رسید</p>

بنفشہ دوش گل گفت و نوش نشانی داد
 کہ تاسی من بچماں طره فلا سنی داد
 دم کہ مخزن اسرار بود دست قضا
 درکش بہ نسبت و کلید سن بہ دستلے داد
 شکستہ وار بدر گاہت آدم کہ طبیب
 ہومیائے لطف تو ام نشانی داد
 برو معاحبہ خود کن اے نصیحت گو
 شراب و شاہد و ساقی کرا زیانی داد

واں راز کہ در دل بہ ہفتم بد راقی
 ہاؤر و کشاں ہر کہ در افتاد بر افتاد
 با طینت اصلی چہ کند بد گہر افتاد

پیرانہ سرم عشق جو آنے بسیر افتاد
 بس تجربہ کریم دریں دارہ مکافات
 گر جاں بہ ہد سنگ سید لعل نگردد

کہ روز محنت و غم رو بہ کوتاہی آورد
 بسے شکست کہ برافسر شہی آورد

بزم باد صبا و شہم آگہی آورد
 بخیر خاطر ماکوش کایں کلاہ مند

کہ جوش شاہد و ساقی و شمع و شعلہ بود

بکوی میکہ یارب سحرچہ مشغلہ بود

<p>بنالہ دف وٹے درخروش دو لولہ بود درائے مکسر و قیل و قال مسئلہ بود ز نامساعدت بختش اندکے گلہ بود بجنہ گفت گیت با من این معاملہ بود فغاں کہ وقت مروت چہ تنگ وصلہ بود</p>	<p>حدیث عشق کہ از حرف صومٹائی است مباحثے کہ در اں حلقہ جنوں می رفت دل از کرشمہ ساقی بشکر بود و سے بگفتش بیم بوسہ حوالہ کن دہان یار کہ در مان و در حاق و داشت</p>
<p>کز دلق پوش صومعہ بوسے ریاضینید در حیرت کہ ^{مادہ} صومعہ فروش از کجاشینید صد بار پیر میکہہ این ماجرا شنید دل شرح آں دہد کہ چہ دید و چہ شنید بس دیر شد کہ گنبد چرخ این صد شنید فرخندہ بخت آنکہ بسمع رضا شنید در بند آں مباحث کہ نشنید یا شنید</p>	<p>خوش می کنم بہ بادہ مشکین مشام جاں ستر خدا کہ عارف سالک کس نگفت ما بادہ زیر خرقہ نہ امروز می کشیم یارب کجاست محرم رازے کہ یزدماں مے بیابک چنگ نہ امروز می خوریم پند حکیم جن صوابست و محسن خیر حافظ و طیفہ تو دعا گفتند و بس</p>
<p>گفت بر ہر خواں کہ بنشتم خدا رزاق بود</p>	<p>بر درشا ہم گدائے نکتہ در کار کرد</p>
<p>سیر با خاک رہ پیر مغاں خواہد بود</p>	<p>تازے خانہ وے نام و نشان خواہد بود</p>

<p>ما ہما نیم کہ بودیم و ہماں خواہد بود کہ زیارت گاہ زندانِ جہاں خواہد بود سالہا سجدہ صاحبِ نظر اں خواہد بود رازِ این پردہ نہا نیست و نہاں خواہد بود کس نہا نیست کہ رحلتِ بچساں خواہد بود زلفِ معشوقہ بدستِ دگراں خواہد بود</p>	<p>حافظہ پیرمغانم ز ازل در گوشِ است نرسد تر بیتِ ما چون گزری ہمیتِ خواہ بر زبانی کہ نشانِ کفِ پائے تو بود بر داسے نہاں خود ہیں کہ ز چشمِ من تو عیبِ مستانِ مکن اسے خواجہ کریں کہ رہا بختِ حافظہ و گراں زبانی نہ مدد خواہد کرد</p>
<p>وین رازِ سرِ غیر بہ عالم سہر شود آرے شود و نیکبختِ بخونِ جگر شود یارِ ب مباد آنکہ گدا مستبر شود مقبولِ طبعِ مردمِ صاحبِ نظر شود</p>	<p>ترسم کہ آنکس دغمِ ما پردہ در شود گویند شگاہِ ازل شود در مقامِ سہر در تنگنایِ جہنم از نخوتِ رقیب ہیں نکتہ غیرِ حسنِ باید کہ تا کسے</p>
<p>وجودِ نازکتِ آرزو گزند مباد بہیجِ عارضہ شخصِ تو درد مند مباد کہ حاجتِ علاجِ گلاب و قند مباد</p>	<p>تنتِ بنا ز طبیبانِ نیاز مند مباد سلامتِ ہمہ آفاق در سلامتِ شہت شفا ز گفۃ شکر فشاں حافظِ جو</p>
<p>جاں بے جاںِ جاناں میلِ جہاں نہ دارد ہر کس کہ این ندارد حقاً کہ آں نہ دارد</p>	

با بیخ کس نشانے ز اں دلستاں ندیدیم
 یا من خبر نہ دارم یا او نشان نہ دارد
 چنگ خمیدہ قامت می خواندت بعشرت
 نشو کہ پند پیراں ہیچیت زیاں نہ دارد
 آنرا کہ خواندی اوستاد گر بگری بہ تحقیق
 صنعتگریست اما طبع رواں نہ دارد
 اسے دل طریق رندی از محتسب بیاموز
 مست است در حق او کس این گمان نہ دارد

کہ جنس خوب مبصر ہر چہ دید خرید

بہائے دل تو گر جاں بود خریدارم

ترا بر حال مشتاقاں نظر باد

بجاں مشتاقِ روئے شست حاویط

نفس ہوئے خوشش مشکبار خواہم کرد
 نثارِ خاکِ ردائے نگار خواہم کرد
 بطلتم پس از امر و زکار خواہم کرد
 بنائے عہد قدیم استوار خواہم کرد

چو باد عزم سر کوئے یار خواہم کرد
 ہر آبروئے کہ اند و ختم ز دانش و دیں
 بہر زہیے و معشوقِ عمری گزرو
 بیا دچشم تو خود ما خراب خواہم ساخت

طریقِ رندی و عشق اختیار خواہم کرد	نفاق و زرق بخت و صفا دل حافظ
<p>کہ بود ساقی و این بادہ از کجا آورد بر آسیر کہ طیب آمد و دوا آورد کہ در میان غزل قول آشنا آورد چرا کہ وعدہ تو کردی و ادب آورد کہ حلقہ بر من مسکین یک قبا آورد</p>	<p>چہ مستی است ندانم کہ رو بہا آورد علاجِ صنفِ دل ما کہ شدہ ساقی است چہ راہ می زند این مطربِ مقامِ شال مریدِ پیرِ مغنمِ زمینِ مرغِ اسے شیخ بہ تنگِ چشمی آلِ ترکِ لشکر می نازم</p>
<p>در آشتیِ ظلم بر سرِ عتاب رود کلاہِ داریش اندر سرِ سراب رود کہ با تو روزِ قیامت ہمیں خطاب رود کہ این معاملہ با عالمِ شباب رود بیا من کم نشود و رصد انتخاب رود خوشا کسی کہ دریں راہ بے حجاب رود</p>	<p>چو دست بر سرِ لفتش ز غمِ تباب رود حجاب را چو فتد بادِ نخوت اندر سر مرا تو عہد شکن خواندہ و می ز رسم دلا چو پیر شدی حسن و ناز کی مفروش سوا دنامہ موئے سیاہ چوں طے شد تو خود حجابِ خودی حافظ از میانِ خنجر</p>
<p>کا صدے کو کہ فرستم تو پیغامے چند ہم مگر پیش ہند لطفِ شما کا سے چند</p>	<p>حسبِ حالے نوشیتم و شدایمے چند مابداں مقصدِ عالی نتوانیم رسید</p>

بوسہ چند بیا نیز بد شناسے چند چشم الغام مدارید ز الغاسے چند تا خراکت نہ کند صحبت بداسے چند نفی حکمت کن از بہر دل علمے چند کہ مگو حال دل سوختہ با خاسے چند	قد آمیختہ با گل نہ علاج دل ماست اسے گدایان خرابات خدایا رنماست ز اہداز کو چہ رنداں بسلامت بگذر عیب مے جلد بگفتی ہنر مشن نیز گو پیر نیخانہ چہ خوش گفت بدردی کشوفش
تو اس شناخت ز سوزے کہ در سخن باشد غریب را دل آوڑہ در وطن باشد	بیان شوق چہ حاجت کہ حال آتش دل ہولے کوئے تواز سرخی رود مارا
شرابے خور کہ در کوثر نباشد	بیا سے شیخہ خجائے ما
خستگان را چو طلب باشد وقت نہ بود گر تو پیدا کنی شرط مرو ست نہ بود چوں طہارت نہ بود کعبہ و بیتخانہ کیست نبود خیر در آں خانہ کہ عصمت نہ بود حافظا علم و ادب در زکہ در مجلس شاہ ہر کرا نیست ادب لائق صحبت نہ بود	

<p>دعا سے نیم شبی دفع صد ہا بکند کہ یک کر شمع تلافی صد جفا بکند چو در و در تو نہ بیند کرا دو ا بکند یو قنت فاستخہ صبح یک دعا بکند</p>	<p>ولا یشوز کہ سوز تو کا رہا بہ کند غنا بیا رہی چہ عاشقانہ بخش طیب عشق میجا دم است شفق یک ز بخت خفتہ ملولم بود کہ بیدارے</p>
<p>نیست معلوم کہ در پردہ اسرار چہ کرد</p>	<p>ساقیا جام میم وہ کہ نگا رندہ غیب</p>
ق	
<p>کس نہ است کہ در گردش پر کار چہ کرد</p>	<p>آں کہ بر نقش زدایں دائرہ مبنائی</p>
<p>دست در حلقہ آں زلف دوتا نہ تو اں کرد تکیہ بر عہد تو و باد صبا نہ تو اں کرد اچہ سعی است من اندر طلبت بنو دم ایں قدر ہست کہ تغیر قضا نہ تو اں کرد من چہ گویم کہ ترا ناز کی طبع لطیف تا بحد بیست کہ آہستہ دعائتو اں کرد نظر پاک تو اں در رخ جاناں دیدن کہ در آئنے نظر جز بہ صفا نہ تو اں کرد</p>	

دانی که چنگ و عود چه تقریر می کنند
جز قلب تیره هیچ نه شد حاصل و هنوز
گویند رمز عشق مگو بید و مشنوید
صد ملک دل به نیم نظری توان خرید
ما از برون در شده مغرور صد فریب
قوی بجهد و جهد گرفتند وصل دوست
فی الجمله اعتقاد ممکن بر ثبات دهر
مے نور که کشید و حافظ و نعتی و مختصیب

پنهان خورید باده که کفیری کنند
باطل درین خیال که اکسیری کنند
مشکل حکایتی است که تقریر می کنند
خوبان درین معامله تقصیر می کنند
تا خود درون پرده چه تقریر می کنند
قوی دگر حواله به تستدیر می کنند
کایں کارخانه ایست که لغیر می کنند
پون یکسنگری ؟ سه تزییر می کنند

در نظر بازی مایه خیراں حیرانند
وصف رخساره خورشید ز خفاش میر
گر شوند آگه از اندیشه مانع چو گال
مفلساییم و هوای مے و مطرب دایم
ز اهدار زندگی حافظ نمکند فهم چه پاک

من چنینم که نمودم دگر ایشان دانند
که درین آئینه صاحب نظران حیرانند
بعد ازین خرقة صوفی بگروستانند
آه اگر خرقة پشیم بگروستانند
دیو بگریزد از ازاں قوم که قراں خوانند

دوش وقت سحر از غصه سجا تم دادند
واندراں ظلمت شب آب حیاتم دادند
من اگر کام روا گشتم و خوشدل چه عجب
مستحق بودم و اینها بر کامم دادند

این همه قند و شکر کز سخنم می ریزد
 اجر صبر بستی کز آن شلخ نبایم دادند
 کیمیا نیست عجب بندگی پیس مرغیان
 خاک او گشتم و چندین در جاتم دادند
 شکر شکر بشکرانه بیفشان اسے دل
 که نگار خوش و شیرین حرکاتم دادند

گل آدم بسیر شدند و به پیمان زدند
 حوریان رقص کنان ساعز شکرانه زدند
 چون دیدند حقیقت ره افغانه زدند
 قرعه قال بنام من دیوانه زدند
 چوں ره آدم بیدار یک دانه زدند
 تا سر زلف عروسان سخن شان زدند

دوش دیدم که ملائک در میخانه زدند
 شکر ایزد که میان من و او صلح فدا د
 جنگ بهشتا و دولت همه را عذر بهنم
 آسمان بار امانت نتوانست کشید
 مایه خرمین بند از ره چوں نریم
 کس چو حافظ نکشید از رخ اندیشه نقاش

بفروغ چهره زلفت همه شب زد ره دل
 چه دلاور است در دے که بکف چراغ دارد